

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту історії, права та міжнародних відносин

Ю.В. Подрез Ю.В. Подрез
«14» вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ КРИМІНАЛІСТИКА

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 Право
Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією НН інституту історії, права та міжнародних відносин

«14» вересня 2020 р.

Голова *Моцак С.І.* Моцак С.І.,
кандидат педагогічних наук, доцент

Розробник:

Нестеренко Олександр Сергійович, к.ю.н., старший викладач кафедри права та методики викладання правознавства

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та методики викладання правознавства

Протокол № 2 від «14» вересня 2020 р.

Завідувач кафедри права та методики викладання правознавства

Мам (к.пед.н., доцент Іваній О.М.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Вибіркова
		Рік підготовки:
4-й		
Семестр		
8-й		
Лекції		
28 год.		
Практичні, семінарські		
26 год.		
Лабораторні		
-		
Самостійна робота		
64 год.		
Консультації:		
2 год.		
Загальна кількість годин – 120		Вид контролю: залік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Засвоєння базових теоретичних положень криміналістики, оволодіння практичними навичками, які необхідні для виявлення, розкриття та розслідування злочинів, отримання доказової інформації під час розслідування кримінальних правопорушень та провадження окремих слідчих дій

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Криміналістика» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Кримінальний процес», «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Кримінальне право», «Адміністративне право», «Організації судових та правоохоронних органів», «Кримінологія».

3. Результати навчання за дисципліною

Знати:

- основні категорії й поняття криміналістики;
- основні положення теорії криміналістичної ідентифікації;
- основні питання використання криміналістичної техніки;
- тактику організації та проведення окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій;
- сучасні можливості судово-експертних установ;

- методики розслідування окремих видів злочинів.

Вміги:

- аналізувати та оцінювати вхідні дані, що містять ознаки злочину;
- володіти техніко-криміналістичними засобами, прийомами та методами роботи зі слідами злочинів;
- визначати напрямки розслідування злочину;
- планувати проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій та організаційних заходів;
- висувати версії, встановлювати обставини, що підлягають доказуванню в ході проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішує усі тестові завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями
В	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не висгачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, в яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями
С	

D	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань.
E	Студент має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого, під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
F	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого, невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу, робити узагальнення, висновки
FX	

5. Розподіл балів

Поточний контроль								Разом	Сума
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 1.4	T 1.5	T 1.6	T 1.7	T 1.8		
Поточний контроль								65	100
8	8	8	8	9	8	8	8		
Контроль самостійної роботи								35	
4	4	5	4	4	5	5	4		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання – усне опитування на практичному занятті, поточне і підсумкове тестове завдання.

7. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет та система криміналістики.

1. Поняття криміналістики, предмет, об'єкт вивчення, завдання криміналістики.

2. Історія та тенденції розвитку криміналістики.

3. Методологія науки криміналістики.

Тема 2 Криміналістична ідентифікація

1. Зародження вчення про ідентифікацію.

2. Встановлення групової належності об'єкта його доказове значення.

3. Поняття криміналістичної діагностики та її значення в розслідуванні злочинів.

Тема 3. Криміналістична техніка

1. Поняття криміналістичної техніки. Класифікація технічних засобів.

2. Поняття судової фотографії. Особливості фотографування на місці події злочину.

3. Правила оформлення фотознімків, відео зйомки та звукозапису, які додаються до матеріалів кримінального провадження.

Тема 4 Криміналістична трасологія

1. Предмет та наукові основи трасології.

2. Загальні поняття про механізми утворення слідів

3. Правила виявлення, огляду, фіксації і вилучення трасологічних слідів.

Тема 5 Криміналістична балістика

1. Загальні положення та значення криміналістичної балістики.

2. Механізми утворення слідів вогнепальної зброї на стріляних гільзах.

3. Вогнепальні пошкодження, їх види.

Тема 6 Техніко-криміналістичне дослідження документів

1. Загальні положення криміналістичного дослідження документів.

2. Встановлення змісту знищених текстів.

4. Можливості діагностичних та авторознавчих досліджень.

Тема 7 Криміналістична ідентифікація

1. Поняття криміналістичної габітології.

2. Класифікація ознак зовнішності людини.
3. Основи ідентифікації людини за ознаками зовнішності.

Тема 8 Криміналістична тактика

1. Поняття, система, криміналістичної тактики. Тактичне рішення слідчого, тактичний ризик.
2. Поняття тактичної операції, класифікація слідчих ситуацій.
3. Основи планування розслідування. Види та форми планування розслідування.

7.2. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Джерела інформації
1	Основи вчення про криміналістику 1. Криміналістика як самостійна юридична наука. Зв'язок криміналістики з іншими науками. 2. Поняття криміналістики, предмет, об'єкт вивчення, завдання криміналістики. 3. Система методів криміналістики. Класифікація методів криміналістики.	2	1-4, 8, 11, 15, 19, 20, 21
2	Криміналістична ідентифікація 1. Сутність та поняття криміналістичної ідентифікації як самостійного методу криміналістики. 2. Об'єкти криміналістичної ідентифікації 3. Криміналістична діагностика та її завдання. Відмінність ідентифікаційних досліджень від діагностичних.	4	1-4, 7, 8, 9, 11-17, 19, 21
3	Криміналістична техніка 1. Загальні положення криміналістичної техніки. 2. Криміналістична фотографія, особливості фотографування під час фіксації слідчих дій. 3. Особливості процесуального оформлення фотознімків.	4	1-4, 7, 9, 11-14, 16, 18, 20
4	Криміналістична трасологія 1. Предмет та наукові основи трасології. Значення слідів у досудовому розслідуванні. 2. Загальні поняття про механізми утворення слідів 3. Правила виявлення, огляду, фіксації і вилучення трасологічних слідів.	4	1-4, 7, 9, 11, 15, 16, 19, 21
5	Криміналістична балістика	2	1-3, 15,

	1. Загальні положення та значення криміналістичної балістики. 2. Механізми утворення слідів вогнепальної зброї на стріляних гільзах. 3. Вогнепальні пошкодження, їх види.		19, 21
6	Техніко-криміналістичне дослідження документів 1. Загальні положення криміналістичного дослідження документів 2. Способи підроблення документів, прийоми їх виявлення. 3. Можливості експертних досліджень документів.	4	1-5, 8, 9, 11, 17, 19, 21
7	Криміналістична ідентифікація 4. Поняття криміналістичної габітології. 5. Класифікація ознак зовнішності людини. 6. Основи ідентифікації людини за ознаками зовнішності.	4	1-4, 7, 9, 11, 14, 16, 19, 21
8	Криміналістична тактика 1. Поняття, система, криміналістичної тактики. Тактичне рішення слідчого, тактичний ризик. 2. Поняття та класифікація слідчих ситуацій. 3. Тактика проведення процесуальних дій	2	1-4, 9, 11, 19, 21
Разом		26	

7.3. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	У тому числі			
		Лекції	Практ.	Лаборат.	Конс.
Тема 1. Предмет та система криміналістики.	12	2	2		8
Тема 2. Криміналістична ідентифікація	16	4	4		8
Тема 3. Криміналістична техніка	16	4	4		8
Тема 4. Криміналістична трасологія	16	4	4		8
Тема 5. Криміналістична балістика	14	4	2		8
Тема 6. Техніко-криміналістичне	16	4	4		8

дослідження документів						
Тема 7 Криміналістична ідентифікація	16	4	4			8
Тема 8. Криміналістична тактика	12	2	2			8
Усього годин	120	28	26		2	64

Теми лабораторних занять (не передбачені)

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Урядовий кур'єр. – 1996. 13 липня. – С. 1 – 8.
2. Господарський кодекс України : закон України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : закон України від 7 груд. 1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8073-1-10>.
4. Кодекс України про надра : закон України від 27 лип. 1994 № 132/94-вр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр>.
5. Кримінальний кодекс України : закон України від 5 квіт. 2011 р. № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
7. Лісовий кодекс України : закон України від 21 січ. 1994 р. № 3852-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.
8. Про банки і банківську діяльність : закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
9. Про екологічну експертизу : закон України від 9 лют. 1995 р. № 45/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/95-вр>.
10. Про Національну поліцію : закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
11. Про оперативно-розшукову діяльність : закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

12. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : закон України від 30 черв. 1993 р. № 3341-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>.

13. Арсеньев В. Д. Использование специальных знаний при установлении фактических обстоятельств уголовного дела / В. Д. Арсеньев, В. Г. Заболоцкий. – Красноярск : Изд-во Краснояр. ун-та, 1986. – 152 с.

14. Бандура О. А. Криміналістическа версія: гносеологічний, логічний і психологічний аспекти : учеб. пособие / О. А. Бандура, В. Г. Лукашевич. – Киев : КВШ МВД СССР им. Ф. Э. Дзержинского, 1991. – 82 с.

15. Белкин Р. С. Криміналістическа енциклопедія. – [2-е изд., доп.] / Р. С. Белкин. – М. : Мегатрон XXI, 2000. – 334 с.

16. Белов О. А. Криміналістическа регистрація: історія, сучасне становище і перспективи розвитку : учеб. пособие / О. А. Белов. – М. : Юрлитинформ, 2010. – 144 с.

17. Погорецький М. А. Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі / М. А. Погорецький. – Харків : Арсіс, ЛГД, 2007. – 575 с.

18. Романюк Б. Інтуїція слідчого та її роль у пізнавальній діяльності на досудовому слідстві / Б. Романюк // Право України. – 2005. – № 1. – С. 56–59.

19. Романюк Б. В. Сучасні теоретичні та правові проблеми використання спеціальних знань у досудовому слідстві : монографія / Б. В. Романюк. – Київ : Нац. акад. внутр. справ України, 2002. – 196 с.

20. Россинская Е. Р. Криміналістика. Вопросы и ответы: учеб. пособие для вузов / Е. Р. Россинская. – М. : Юнити-Дана, 2000. – С. 177–182.

21. Сегай М. Я. Методология судебной идентификации / М. Я. Сегай. – Киев : РИО МВД УССР, 1970. – 253 с.

22. Смирнов М. П. Полиция зарубежных стран и её оперативно-розыскная деятельность / М. П. Смирнов. – М. : Академия МВД РФ, 1995. – 94 с.

23. Торвальд Ю. Век криміналістики / Ю. Торвальд. – М. : Прогресс, 1984. – 326 с.

24. Шепітько В. Ю. Криміналістика : підруч. для студентів ВНЗ / В. Ю. Шепітько. – Київ : Ін Юре, 2010. – 496 с.